

7. számú melléklet

Természetvédelmi területek, védett értékek

1. 1. A Csácsi arborétum természetvédelmi terület természeti értékei

1.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A várostól keletre húzódó összefüggő erdőterület egy részét, a Csácsi arborétumot helyi védelem alá kell helyezni az ott lévő botanikai- dendrológiai- és zoológiai értékek miatt. Az erdő a zalai klimax erdőtársulások, a gyertyános-tölgyesek, bükkösök, jellemző, fajgazdag reprezentáns képviselője. A területen lévő forrás és környéke az 1996. évi LIII. törvény 23. § 2, és 3/b pontja alapján ex lege védelemben részesül.

Az itt található ökoszisztéma védelmében korlátozásokat kell elrendelni. Az értékes dendrológiai gyűjtemény kezelése, fejlesztése, fenntartása továbbra is az erdészet feladata.

A Csácsi arborétum egyúttal a város kedvelt kirándulóterülete, így a rekreációs funkció további fenntartása, erősítése szükséges.

1.1.2. Növénytársulások:

A terület élőhelyeinek tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

E1	<u>Franciaperjés dombvidéki rétek</u>	CORINE: 36.5, 38.2
	Völgyek, tápanyagban gazdag talajok magasfűvű, fajgazdag kaszálórétjei	
K3	<u>Nyugat-délnyugat-dunántúli bükkösök és gyertyános tölgyesek</u>	CORINE: 41.C222, 41.2A11
	Magas, jó növekedésű, üde szubmontán erdők a Délnyugat-Dunántúlon	
J3	<u>Bokorfüzesek</u>	CORINE: 44.12
	Vízfolyások mentén, azok szegélyein kialakult cserje nagyságú bokorerdők, ligeterdők	
J5	<u>Égerligetek</u>	CORINE: 44.31
	Dombvidéki patakokat kísérő, de ritkán folyók magasabb árterén is megtalálható éger alkotta erdők	
S5	<u>Egyéb tájidegen fenyvesek</u>	CORINE: 83.3111
	Luc- jegenye- vörös- duglász- simafenyővel létesített ültetvényszerű állományok, gyakran gyepszint nélkül.	
U8	<u>Folyóvizek</u>	CORINE: 24
	Állandó, egyirányú, a magasabb térszíntől az alacsonyabb felé mozgó felszíni vizek	
U9	<u>Állóvizek</u>	CORINE: 22.1
	Állandó egyirányú mozgással nem rendelkező felszíni vizek	

1.1.3. Védett növényfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld.
Szálkás pajzsika (<i>Dryopteris carthusiana</i>)	20	5 000
Szártalan kankalin (<i>Primula vulgaris</i>)	100	5 000
Farkasboroszlán (<i>Daphne mezereum</i>)	20	10 000
Fehér madársisak (<i>Cephalanthera damasonium</i>)	50	10 000
Pirítógyökér (<i>Tamus communis</i>)	100	5 000
Kétlevelű sarkvirág (<i>Platanthera bifolia</i>)	100	5 000
Tavaszi tözike (<i>leucjum vernum</i>)	1000	5 000
Kardos madársisak (<i>Cephalanthera longifolia</i>)	300	10 000
Turbánliliom (<i>Lilium martagon</i>)	25	10 000
Norden nőszőfű (<i>Epipactis nordeniorum</i>)	50	50 000
Pontuszi nőszőfű (<i>Epipactis pontica</i>)	50	10 000
Széleslevelű nőszőfű (<i>Epipactis helleborine</i>)	10	5 000
Kislevelű nőszőfű (<i>Epipactis microphylla</i>)	25	10 000
Madárfészek (<i>Neottia nidus-avis</i>)	50	5 000

1.1.4. Védett állatfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld.
Havasi cincér (<i>Rosalia alpina</i>) előfordulás kb. 15 éve.	1 pld	50 000
Nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>)	1-3 pár	25 000
Holló (<i>Corvus corax</i>)	1-2 pár	50 000
Nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)		10 000
Erdei béka (<i>Rana dalmatina</i>)		10 000
Barna varangy (<i>Bufo bufo</i>) tömeges (helyi kistavakban nagy számban petéznak)		10 000
Zöld varangy (<i>Bufo viridis</i>)		10 000
Zöld levelibéka (<i>Hyla arborea</i>)		10 000
Erdei sikló (<i>Elaphe longissima</i>)		50 000
Fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)		50 000
Közép fakopáncs (<i>Dendrocopos medius</i>)		50 000
Örvös légykapó (<i>Ficedula albicollis</i>)		25 000

<http://www.provertes.hu/index.php/termeszeti-ertekek-es-vedelmuk/helyi-vedett-teruletek-magyarorszagon/314-zala-megye-helyi-jelentosegu-termeszetvedelmi-teruletei>

1. 2. A Csácsi arborétum természetvédelmi terület kezelésének irányelvei

A területen található természeti értékek hosszútávú fennmaradásához megfelelő kezelési tervet kell készíteni. A tervben az alábbi kezeléseket kell részletesen kidolgozni:

- erdők természetközeli, ökológiai szemléletű erdészeti kezelése
- természetes gyepek fenntartó kezelése (kaszálás, gyomtalanítás, bokorirtás, stb.)
- zavart, gyomos területek kezelése (kaszálás, fásítás, egyebek)
- tájidegen növényfajok spontán terjeszkedésének visszaszorítása (akác, aranyvessző)
- az értékes vizes élőhely, forrás környékének természetszerű fenntartása

Jelenlegi tulajdoni viszonyok:

Az erdők állami tulajdonban vannak.

Kezelő:

A Csácsi arborétum a Zalaerdő Rt 7. sz. Zalaegerszegi Erdészetének kezelésében van.

Tervezett tulajdoni viszonyok:

Az élőhely hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

Korlátozások:

Az erdőben az erdészeti tevékenységet meghatározó ütemtervezést az erdő hosszútávú fenntartásának szem előtt tartásával kell elkészíteni.

1. 3. A Csácsi arborétum természetvédelmi terület ingatlanának helyrajzi száma

Sor-szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhelyi értékszám (aranyk.)	Tulajdonos
	01039	Erdő	1.555.464	1291,04	Magyar Állam

2. 1. Deák téri park természetvédelmi terület természeti értékei

2.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A Deák téri park a Megyei Könyvtár, Megyei Bíróság, Sütő utca, Várkör utcák által határolt park. A védelem célja: a park területén található dendrológiai értékek védelme, kiváltképp az itt található idős, hatalmas fák védelme, melyek a vegetációs időszakban jelentős esztétikai értéket képviselnek.

2.1.2. Növénytársulások:

A terület tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

P6M Kastélyparkok és arborétumok az egykori vegetáció nyomaival CORINE: 85.1

Urbánus környezetben parkok, arborétumok az egykori –általában ligeterdei, réti-vegetáció maradványaival, regenerálódásával.

2.1.3. Védett növényfajok

(A védelem helyi jelentőségű, a faj országosan törvényben nem védett)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Juharlevelű platán (<i>Platanus x hybrida</i>)	5 tő	-

2.1.4. Védett állatfajok

Név	Allomány	Természetvédelmi érték Ft/pld.
Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)	1-2 pár	25 000
Barátposzáta (<i>Sylvia atricapilla</i>)	1 pár	25 000
Szécinege (<i>Parus major</i>)	1 pár	25 000
Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)	>15 pár	50 000
Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)	1-2 pár	25 000
Zöldike (<i>Carduelis chloris</i>)	1-2 pár	25 000

<http://www.provertes.hu/index.php/termeszeti-ertekek-es-vedelmuk/helyi-vedett-teruletek-magyarorszagon/314-zala-megye-helyi-jelentosegu-termeszetvedelmi-teruletei>

2. 2. ¹Deák téri park természetvédelmi terület kezelési terve:

- A burkolatok felújításakor gondoskodni kell arról – ahol ez szükséges – hogy nagyobb földfelület maradjon szabadon a fák tövébenél.
- A platánokról az elszáradt ágakat el kell távolítani, az ághelyeket védőkezelni kell.

A fák egyenkénti leírását és részletes kezelési tervét a közgyűlés által elfogadott kezelési terv tartalmazza.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok: A terület Önkormányzati tulajdonban van.

Kezelő: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Tervezett tulajdoni viszonyok: A védett fasor hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

2. 3. Deák téri park természetvédelmi terület ingatlanának helyrajzi száma

Sor-szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhelyi értékszám (aranyk.)	Tulajdonos
1.	3620	Park	0,35 ha	-	Zalaegerszeg MJV. Önkormányzat

3. 1. Platánsorok természetvédelmi területek természeti értékei

3.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A terület nagy része (kb. 50%) térkövezett. A park területén található dendrológiai értékek mellett (számos öreg platán, 2 páfrányfenyő), díszfák, díszcserjék és virágágyások találhatók. A platánokon a 2000-es évek elején kisebb vetési varjú telep alakult ki.

- Platán sor:
A Platán sor Ola utca és Göcseji úti kereszteződés között útszakaszon az út két oldalán található platánfák (104/102 db).
- Landorhegyi út:

¹ A 66/2007. (XII.28.) sz. rendelet 14. §-a mód.

A Landerhegyi úton a Platán sor és a Madách utcai kereszteződés között útszakaszon az út két oldalán található platánfák (58 db).

- Zrínyi M. út:
A Zrínyi M. utca nyugati oldalán található platánfák (18 db).
- Bíró Márton utca:
A Bíró M. utca keleti oldalán található platánfák (33 db).

A védelem célja: az út mellett álló hatalmas platánok a vegetációs időszakban jelentős esztétikai értéket jelentenek.

3.1.2. Növénytársulások:

A terület – mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

S7M Facsoportok, erdősávok, fasorok

CORINE: 84.1, 84.3

Urbánus környezetben védelmi, esztétikai céllal létesített
kis kiterjedésű, többnyire vonalas jellegű facsoportok

3.1.3. Védett növényfajok

(A védelem helyi jelentőségű, a faj országosan törvényben nem védett)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Juharlevelű platán (<i>Platanus x hybrida</i>)	Össz.: 315 tő	-

3.1.4. Védett állatfajok

	Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld.
Platán sor	Vetési varjú (kolónia) (<i>Corvus frugilegus</i>)	100 pár	50 000
	Erdei fülesbagoly (<i>Asio otus</i>)	1-2 pár	50 000
	Csicsörke (<i>Serinus serinus</i>)		25 000
	Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)		25 000
	Zöldike (<i>Carduelis chloris</i>)		25 000
	Tengelic (<i>Carduelis carduelis</i>)		25 000
	Gyakori fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)		25 000
Landerhegyi út	Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)	6-8 pár	50 000
	Örvös galamb (<i>Columba palumbus azorica</i>)	1 pár	-
Zrínyi út	Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)	80 pár	50 000
	Erdei fülesbagoly (<i>Asio otus</i>)	1-2 pár	50 000
	Csóka (<i>Corvus monedula</i>)	1-3 pár	50 000
Bíró Márton út	Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)	2-3 pár	25 000
	Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)	4-6 pár	25 000
	Csicsörke (<i>Serinus serinus</i>)	3-6 pár	25 000
	Tengelic (<i>Carduelis carduelis</i>)	3-4 pár	25 000

3.2. A platánsorok kezelési terve

3.2.1. Platán sor

- Az elszáradt, beteg, tőkorhadt fákat az egyenkénti leírásnak megfelelően ki kell vágni.
- Az elszáradt ágakat évente, a lombfakadás előtt el kell távolítani..
- Gondoskodni kell a hiányzó fák pótlásáról.
- A kivágásra kerülő fákat azonnal pótolni kell.
- Ahol a fák összeérnek a lámpaoszloppal (ÉK-i oldal 40., 82. fa) gondoskodni kell a lámpaoszlop áthelyezéséről.
- Vizsgálandó a járda és a közút közötti zöldsáv állapota, a szabálytalan várakozásból – zöldsávon – keletkező károsodásokat meg kell szüntetni.
- A koronaalakítás miatt levágott ágak ághelyeit méhviasszal kell védőkezeln.
- Javasolt a fasor védetségét jelölő táblák elhelyezését.
- Az egyenkénti leírásban foglaltak szerint kell eljárni.

3.2.2. Landorhegyi utca:

- A száraz ágakat el kell távolítani a koronákból.
- Szükség szerint a koronákat alakítani kell.
- Az úttest és a járda közötti zöldsávot karban kell tartani.
- Azoknál a fáknál, ahol az autók lejárta a földet a gyökerekről, a talajt vissza kell tölteni és meg kell akadályozni a zöldsávon való parkolást.
- Aszályos időszakban a fák öntözéséről gondoskodni kell.
- A hiányzó és a kivágásra kerülő fákat pótolni kell.
- Javasolt a fasor megjelölése a Platánsor sarkánál és a Déryné, illetve a Madách utca torkolatánál.

3.2.3. Zrínyi utca

- A kivágandó fát a legrövidebb időn belül ki kell vágni.
- Az alászorult, elszáradt ágakat le kell vágni, a fennakadt száraz ágakat el kell távolítani.
- A levágott ágak helyeit méhviasszal kell kezelni.
- A fák tövétől a szennyeződések – törmelék, aszfalt – el kell távolítani.
- A rendelőintézet épületét elérő ágakat vissza kell vágni.
- A 16. és 17. fa közötti betonréteget el kell távolítani.
- A kórház kerítését át kellene helyezni.
- A zöldsávot meg kellene magasítani és jó minőségű földdel kellene feltölteni.
- A fák idős kora miatt 2-3 évente egészségi vizsgálatuk szükséges.
- Javasolt a védett érték táblával való megjelölését.

3.2.4. Bíró Márton utca:

- A száraz ágakat el kell távolítani a koronákból.
- Szükség szerint a koronákat alakítani kell.
- Az úttest és a járda közötti zöldsávot karban kell tartani..
- A házakra veszélyes gyökereket el kell távolítani.
- Javasolt a fasor megjelölése a Berzsenyi utcai torkolatnál, valamint a vasúti átjárónál.

A fák egyenkénti leírását és részletes kezelési tervét a közgyűlés által elfogadott kezelési terv tartalmazza.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok: A területek önkormányzati tulajdonban vannak.

Kezelő: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Tervezett tulajdoni viszonyok: A védett fasorok hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

3. 3. Platán soron, Landorhegyi úton, Zrínyi úton és a Bíró M. utcában található platánsorok természetvédelmi terület ingatlanainak helyrajzi számát, művelési ágát, területét, tulajdonosát tartalmazó jegyzék

Sor-szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhelyi értékszám (aranyk.)	Tulajdonos
1.	Platán sor: 4407	Park/fasor	Terület nélkül védett	-	Zalaegerszeg MJV. Önkormányzat
2.	48/77	Park/fasor	Terület nélkül védett	-	Zalaegerszeg MJV. Önkormányzat
3.	1183	Park/fasor	Terület nélkül védett	-	Zalaegerszeg MJV. Önkormányzat
4.	2748	Park/fasor	Terület nélkül védett	-	Zalaegerszeg MJV. Önkormányzat

4. 1. Göcsej-Palatinus Étterem és Panzió kertje természetvédelmi terület természeti értékei

4.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A Zrínyi út, Kosztolányi út által határolt udvar/park.

A védelem célja: a kert területén található dendrológiai értékek védelme, kiváltképp az itt található idős, hatalmas fa védelme, melyek a vegetációs időszakban jelentős esztétikai értéket képvisel.

4.1.2. Növénytársulások:

A terület – mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

P6M Kastélyparkok és arborétumok az egykori vegetáció nyomaival CORINE: 85.1
Urbánus környezetben parkok, arborétumok az egykori –általában ligeterdei, réti-vegetáció maradványaival, regenerálódásával.

4.1.3. Védett növényfajok

A terület nagymértékben térkövezett, parkolónak van kialakítva. A terület közepén lévő vendéglő körül idősebb és fiatalabb fák (luc, hárs, juhar, nyír) állnak, köztük a védettség indokaként szereplő idős platán fa.

(A védelem helyi jelentőségű, a faj országosan törvényben nem védett)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Juharlevelű platán (<i>Platanus x hybrida</i>)	1 tő	-

4.1.4. Védett állatfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld.
Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)	1 pár	25 000
Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)	5 pár	50 000
Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)	1-2 pár	25 000
Zöldike (<i>Carduelis chloris</i>)	1-2 pár	25 000

<http://www.provertes.hu/index.php/termeszeti-ertekek-es-vedelmuk/helyi-vedett-teruletek-magyarorszagon/314-zala-megye-helyi-jelentosegu-termeszetvedelmi-teruletei>

4. 2. Göcsej-Palatinus Étterem és Panzió kertje természetvédelmi terület kezelési terve

- A törzsön lévő korhadt részt ki kell tisztítani és fakezelő viasszal le kell kezelni.
- Az épületet veszélyeztető ágakat vissza kell vágni.
- A száraz ágakat lombfakadás előtt el kell távolítani.
- A gyökfő környékén a terepet rendezni kell.
- Megtámasztását statikus szakértővel meg kell terveztetni.
- Javasolt a védettséget jelző tábla elhelyezése.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok: A terület magántulajdonban van, tulajdonosa Pálfi László Zeg.

Kezelő: tulajdonos

Tervezett tulajdoni viszonyok: A védett fák hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

4. 3. Göcsej-Palatinus Étterem és Panzió kertje természetvédelmi terület ingatlanának helyrajzi száma, művelési ága, területe, tulajdonosa

Sor-szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhelyi értékszám (aranyk.)	Tulajdonos
1.	1552	Park	0,2452 ha	-	Pálfi László Zeg.

5. 1. Szenterzsébethegy szelídgesztenyefa természeti értéke

5.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A gesztenyefa Szenterzsébethegy Szőlőhegyi utcában egy kisparcellás gyümölcsösben helyezkedik el. A védelem célja: az idős gesztenyefa hosszútávú védelme, melyek idős korával jelentős botanikai, agrártörténeti és esztétikai értéket képvisel.

5.1.2. Növénytakarsulások:

A fa és a terület – mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

P5 Gesztenyeligetek

CORINE: 85.1

Mesterségesen létesített, gyér záródású, xerofil és mezofil gyepekkel mozaikos szelídgesztenyések

5.1.3. Védett növényfajok

(A védelem helyi jelentőségű, a faj országosan törvényben nem védett)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Gesztenye (<i>Castanea sativa</i>)	1 tő	-

5.1.4. Védett állatfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld.
Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)	1 pár	25 000

<http://www.provertes.hu/index.php/termeszeti-ertekek-es-vedelmuk/helyi-vedett-teruletek-magyarorszagon/314-zala-megye-helyi-jelentosegu-termeszetvedelmi-teruletei>

5.2. ² Szenterzsébethegy szelídgesztenyefa egyedi természeti érték kezelési terve

- Az elszáradt, letört ágakat el kell távolítani a koronából.
- A letört, levágott ágak helyeit méhviasszal védőkezelni kell.
- A törzs körül a területet ki kell tisztítani, a nem odavaló növényeket el kell távolítani.
- Szükséges lenne a K-i oldalán lévő út nyomvonalának módosítása, mert a gyökerekről a talaj teljesen lekopott.
- Esetleges pusztulása esetén tanufának konzerválva fenntartandó.
- Javasoljuk a körülkerítését az esetleg leszakadó nagyobb ágak balesetveszélyessége miatt.
- Javasolt a védett érték táblával való megjelölését.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok: A terület magántulajdonban van, tulajdonosok Horváth Miklós, Horváth Alajos, Rózsa Vilmosné helyi lakosok.

Kezelő: Tulajdonosok

Tervezett tulajdoni viszonyok: A védett fa hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

² A 66/2007. (XII.28.) sz. rendelet 18. §-a mód.

5. 3. Szenterzsébethegyi szelídgesztenyefa egyedi természetvédelmi érték ingatlanának helyrajzi számos jegyzéke

Sor-szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhelyi értékszám (aranyk.)	Tulajdonos
1.	28071	kert	671	-	Rózsa Vilmosné Zeg, Kodály u. 9.
2.	28072	kert	652	-	Horváth Miklós Zeg, Ady u. 49.
3.	28073	kert	781	-	Horváth Alajos Zeg, Kovács K. t. 4.

6. 1. Olai temetői hársfa természeti értéke

6.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A védett fa az Olai temetőben található.

A védelem célja: az idős hárs hosszútávú védelme, mely idős korával jelentős botanikai és esztétikai értéket képvisel.

6.1.2. Növénytársulások:

A terület – mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

S7M Facsoportok, erdősávok, fasorok

CORINE: 84.1, 84.3

Urbánus környezetben védelmi, esztétikai céllal létesített
kis kiterjedésű, többnyire vonalas jellegű facsoportok

6.1.3. Védett növényfajok

(A védelem helyi jelentőségű, a faj országosan törvényben nem védett)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>)	1 tő	-

6.2.³ Olai temetői hársfa egyedi természeti érték kezelési terve

- A sebfelületet évenként viasszal kell védőkezelni, az esetleg korhadt réteget el kell távolítani.
- A korona megerősítését a statikus szakértő által elkészített terv alapján el kell végezni.
- A kápolna fölé hajló és az épület állagát veszélyeztető ágakat szakszerűen el kell távolítani.
- Évente, lombfakadás előtt a fát meg kell vizsgálni és az elszáradt ágakat el kell távolítani.
- A fáról virág gyűjtése nem engedélyezhető.
- Javasolt a védett érték táblával való megjelölése.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok: Jézus Szíve Plébánia Zeg.

Kezelő: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Tervezett tulajdoni viszonyok:

A védett fa hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

6. 3. Olai temetői hársfa egyedi természeti érték ingatlanának helyrajzi száma

Sor-	Helyrajzi	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhelyi	Tulajdonos
------	-----------	-------------	--------------	------------	------------

³ A 66/2007. (XII.28.) sz. rendelet 19. §-a mód.

szá m	szám			értékszám (aranyk.)	
1.	4420	(temető)	Terület nélkül védett	-	Jézus Szíve Plébánia Zeg.

7. 1. Olai vasútállomásnál lévő hársfák természeti értékei

7.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A védett fák az Olai állomási felvételi épület mellett helyezkednek el.

A védelem célja: az idős hársak hosszútávú védelme, melyek idős korukkal jelentős botanikai és esztétikai értéket képviselnek.

7.1.2. Növénytársulások:

A terület – mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

S7M Facsoportok, erdősávok, fasorok

CORINE: 84.1, 84.3

Urbánus környezetben védelmi, esztétikai céllal létesített
kis kiterjedésű, többnyire vonalas jellegű facsoportok

7.1.3. Védett növényfajok

(A védelem helyi jelentőségű, a faj országosan törvényben nem védett)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>)	2 tő	-

7. 2.⁴ Olai állomásnál lévő hársfák egyedi természeti érték kezelési terve

- A fákon lévő sérüléseket ki kell tisztítani.
- Javasoljuk a védett érték táblával való megjelölését.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok: MÁV Szombathelyi Üzemigazgatósága

Kezelő: MÁV Szombathelyi Üzemigazgatósága

Tervezett tulajdoni viszonyok: A védett fák hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

- A fákon lévő sérüléseket ki kell tisztítani.
- Javasoljuk a védett érték táblával való megjelölését.

⁴ A 66/2007. (XII.28.) sz. rendelet 20. §-a mód.

7. 3. Olai állomásnál lévő hársfák egyedi természeti érték ingatlanának helyrajzi száma

Sor- szá m	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhely i értékszám (aranyk.)	Tulajdonos
1.	6581/1	MÁV terület	Terület nélkül védett	-	MÁV Szombathelyi Üzemigazgatósága

8. 1. Botfai (Botfa u. Várberki u.) vadgesztenyesor természeti értékei

8.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

Botfa utca: A településrészhez vezető közút baloldali árokpártján, a településrész közvetlen közelében 10 db 75-90 éves, 80-100 cm átmérőjű vadgesztenyefa áll. Koronájuk a gombabetegségek és a kártevők miatt helyenként beteg, sérült. Törzsük ép, néhány helyen odvas. A fák állapota kielégítő, köszönhetően a kastély óvó vezetésének, akik 2010 után injekciós kezelést adtak a növényeknek. A területet rendszeresen kaszálják, a parkban több védett madárfaj fészkel.

Várberki utca: Az utca jobb oldalán, a kastélypark előtt 12 db fa áll. Telepítésük a Botfa utcaiakkal egyidejűleg történt. Egészségi állapotuk is hasonló.

A védelem célja: a fák méretüknél, koruknál fogva magas eszmei értéket képviselnek. A védelem alá helyezés után intenzív kezelésben részesülnek, a fák 20-60%-os egészségi állapotban megőrizhetők lesznek.

8.1.2. Növénytársulások:

A terület – mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemezés EU kompatibilissé válik.

S7M Facsoportok, erdősávok, fasorok

CORINE: 84.1, 84.3

Urbánus környezetben védelmi, esztétikai céllal létesített

kis kiterjedésű, többnyire vonalas jellegű facsoportok

8.1.3. Védett növényfajok

(A védelem helyi jelentőségű, a faj országosan törvényben nem védett)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
közönséges vadgesztenye (<i>aesculus hippocastum</i>)	26 tő	-

8.1.4. Védett állatfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld.
Mókus (<i>Sciurus vulgaris</i>)		25 000
Nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>)		25 000
Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)		25 000
Léprigó (<i>Turdus viscivorus</i>)	1 pár	50 000
Barátposzáta (<i>Sylvia atricapilla</i>)		25 000
Barátcinege (<i>Parus palustris</i>)		25 000
Szécinege (<i>Parus major</i>)		25 000
Csuszka (<i>Sitta europea</i>)		25 000
Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)		25 000
Tengelic (<i>Carduelis carduelis</i>)		25 000
Atalanta lepke (<i>Vanessa atalanta</i>)		5 000
Kardoslepke (<i>Iphiclides podalirius</i>)		10 000

<http://www.provertes.hu/index.php/termeszeti-ertekek-es-vedelmuk/helyi-vedett-teruletek-magyarorszagon/314-zala-megye-helyi-jelentosegu-termeszetvedelmi-teruletei>

8. 2.⁵ A botfai vadgesztenyesor egyedi természeti érték kezelési terve

- A súlyosan károsodott, veszélyes fákat ki kell vágni.
- A koronákból a száraz ágakat el kell távolítani.
- Alászorultság miatt javaslom a koronák alakítását.
- A biológiai károsítók elleni növényvédelmi munkákat el kell végezni, hogy nyár végére a fák ne veszítsék el asszimilációs felületüket.
- A fák alatt az avart össze kell gyűjteni, illetve az útpadka zöld felületét rendszeresen kaszálni kell.
- Javasolt a fasorok megjelölését.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok:

Botfa utca: állami kezelésű út mentén közlekedési terület része

Várberki utca: önkormányzati kezelésű út mentén közlekedési terület része.

Kezelő: utak kezelői

Tervezett tulajdoni viszonyok: A védett fák hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

8. 3. Botfai vadgesztenyesor egyedi természeti érték ingatlanának helyrajzi száma

Sor-szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhelyi értékszám (aranyk.)	Tulajdonos
1.	01082/4 01082/5 01082/6	közút árok árok	Terület nélkül védett	-	Magyar Állam Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata

⁵ A 66/2007. (XII.28.) sz. rendelet 21. §-a mód.

9. 1. Zalaegerszeg-Csács 20145 hrsz-ú területen hársfa természeti értéke

9.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A védett fa a Zalaegerszeg-Csács 20145 hrsz-ú területen található.

A védelem célja: az idős hárs hosszútávú védelme, mely idős korával jelentős botanikai és esztétikai értéket képvisel.

9.1.2. Növénytársulások:

A terület – mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

S7M Facsoportok, erdősávok, fasorok

CORINE: 84.1, 84.3

Urbánus környezetben védelmi, esztétikai céllal létesített
kis kiterjedésű, többnyire vonalas jellegű facsoportok

9.1.3. Védett növényfajok

(A védelem helyi jelentőségű, a faj országosan törvényben nem védett)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>)	1 tő	-

9.2. Zalaegerszeg-Csács 20145 hrsz-ú területen lévő hársfa egyedi természeti érték kezelési terve

A területen található természeti értékek hosszútávú fennmaradásához megfelelő kezelési tervet kell készíteni:

- A visszavágott ágak sebtületét viasszal védőkezelni kell.
- A villamos távvezetéknel lévő ágakat vissza kell vágni.
- Évente lombfakadás előtt a fát meg kell vizsgálni és az esetleg elszáradt ágakat el kell távolítani.
- A fáról virág gyűjtése nem engedélyezhető.
- Javasolt a védett érték táblával való megjelölése.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok:

Gyuk Teréz 8900 Zalaegerszeg, Jókai u. 8.

Gyuk Balázs 8900 Zalaegerszeg, Jókai u. 8.

Kezelő: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Tervezett tulajdoni viszonyok:

A védett fa hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

9. 3. Zalaegerszeg-Csács 20145 hrsz-ú területen lévő hársfa egyedi természeti érték ingatlanának helyrajzi száma, művelési ága, területe, tulajdonosa

Sor-szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhelyi értékszám (aranyk.)	Tulajdonos
1.	20145	(gyümölcsös)	Terület nélkül védett	-	Gyuk Teréz Gyuk Balázs 8900 Zalaegerszeg Jókai u. 8.

10. 1. Zalaegerszeg, Kossuth Lajos u. 3. szám alatti (3135/10 hrsz) hársfa természeti értéke

10.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A védett fa a Zalaegerszeg 3135/10 hrsz-ú területen található.

A védelem célja: az idős hárs hosszútávú védelme, mely idős korával jelentős botanikai és esztétikai értéket képvisel.

10.1.2. Növénytársulások:

A terület – mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

S7M Facsoportok, erdősávok, fasorok

CORINE: 84.1, 84.3

Urbánus környezetben védelmi, esztétikai céllal létesített
kis kiterjedésű, többnyire vonalas jellegű facsoportok

10.1.3. Védett növényfajok

(A védelem helyi jelentőségű, a faj országosan törvényben nem védett)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>)	1 tő	-

10.2. Zalaegerszeg 3135/10 hrsz-ú területen lévő hársfa egyedi természeti érték kezelési terve

- A letört, korhadott ág helyét ki kell tisztítani és védőkezelni kell.
- A támasztógyökökről a betonburkolat el kell távolítani.
- Évente lombfakadás előtt a fát meg kell vizsgálni és az esetleg elszáradt ágakat el kell távolítani.
- A fáról virág gyűjtése nem engedélyezhető.
- Javasolom a védett érték táblával való megjelölését.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok: Zalaegerszeg, Kossuth Lajos u. 3. szám alatti ingatlan tulajdonosai

Kezelő: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Tervezett tulajdoni viszonyok:

A védett fa hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

10. 3 Zalaegerszeg 3135/10 hrsz-ú területen lévő hársfa egyedi természeti érték ingatlanának helyrajzi száma, művelési ága, területe, tulajdonosa

Sor-szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhelyi értékszám (aranyk.)	Tulajdonos
1.	3135/10		Terület nélkül védett	-	Zalaegerszeg, Kossuth Lajos u. 3. szám alatti ingatlan tulajdonosai

11.1. Az Azáleás-völgy természetvédelmi terület természeti értékei

11.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A Várostól délre húzódó összefüggő erdőterület egy részét, az Azáleás-völgyet helyi védelem alá kell helyezni az ott lévő botanikai- és dendrológiai értékek miatt. Az itt található ökoszisztéma védelmében, egyúttal a ma is nagyszámban fellelhető védett fajok élőhelyének védelme érdekében művelési korlátozásokat kell eszközölni.

Az Azáleás-völgy egyúttal a város kedvelt kirándulóerdeje, így a rekreációs funkció további fenntartása, erősítése szükséges.

11.1.2. Növénytakarsulások:

A terület élőhelyeinek tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissá válik.

E1 Franciaperjés dombvidéki rétek CORINE: 36.5, 38.2
Völgyek, tápanyagban gazdag talajok magasfűvű, fajgazdag kaszálórétjei

K3 Nyugat-délnyugat-dunántúli bükkösök és gyertyános tölgyesek CORINE: 41.C222, 41.2A11
Magas, jó növekedésű, üde szubmontán erdők a Délnyugat-Dunántúlon

S5 Egyéb tájidegen fenyvesek CORINE: 83.3111
Luc- jegenye- vörös- duglász- simafenyővel létesített ültetvényyszerű állományok, gyakran gyepszint nélkül.

11.1.3. Védett növényfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Szálkás pajzsika (<i>Dryopteris carthusiana</i>)	20 tő	5 000
Szártalan kankalin (<i>Primula vulgaris</i>)	50 tő	5 000
Farkasboroszlán (<i>Daphne mezereum</i>)	5 tő	10 000
Erdei ciklámen (<i>Cyclamen purpurascens</i>)	500 tő	10 000
Fehér zászpa (<i>Veratrum album</i>)	10 tő	5 000
Turbánliliom (<i>Lilium martagon</i>)	30 tő	10 000
Széleslevelű nőszőfű (<i>Epipactis hellborine</i>)	30 tő	5 000
Tallós nőszőfű (<i>Epipactis tallosii</i>)	50 tő	10 000
Piritógyökér (<i>Tamus communis</i>)	100 tő	5 000
Farkasölő sisakvirág (<i>Aconitum vulparia</i>)	30 tő	5 000

11.1.4. Védett állatfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld.
Kis fehérsávós lepke (<i>Neptis sappho</i>)		10 000
Nappali pávaszem (<i>Inachis io</i>)		5 000

Atalanta lepke (<i>Vanessa atalanta</i>)		5 000
Kis rókalépke (<i>Aglaia urticae</i>)		50 000
Szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)		10 000
Zöld levelibéka (<i>Hyla arborea</i>)		10 000
Erdei béka (<i>Rana dalmatina</i>)		10 000
Gyepi béka (<i>Rana temporaria</i>)		50 000
Erdei sikló (<i>Elaphe longissima</i>)		50 000
Macskabagoly (<i>Strix aluco</i>)	1 pár	50 000
Közép fakopáncs (<i>Dendrocopos medius</i>)	2 pár	50 000
Fekete harkály (<i>Dryocopos martius</i>)	1 pár	50 000
Hamvas küllő (<i>Picus canus</i>)	1 pár	50 000
Léprigó (<i>Turdus viscivorus</i>)	2-4 pár	50 000
Énekes rigó (<i>Turdus philomelos</i>)		25 000
Barátposzáta (<i>Sylvia atricapilla</i>)		25 000
Csilcsalp füzike (<i>Phylloscopus collybita</i>)		
Sárgafejű királyka (<i>Regulus regulus</i>)	2-4 pár	25 000
Búbos cinege (<i>Parus cristatus</i>)	3-5 pár	25 000
Fenyvescinege (<i>Parus ater</i>)		25 000
Barátcinege (<i>Parus palustris</i>)		25 000
Kékcinege (<i>Parus caeruleus</i>)		25 000
Szécinege (<i>Parus major</i>)		25 000
Csuszka (<i>Sitta europea</i>)		25 000
Sárgarigó (<i>Oriolus oriolus</i>)		25 000
Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)		25 000
Meggyvágó (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)		25 000

<http://www.provertes.hu/index.php/termeszeti-ertekek-es-vedelmuk/helyi-vedett-teruletek-magyarorszagon/314-zala-megye-helyi-jelentosegu-termeszetvedelmi-teruletei>

11.2. Az Azáleás-völgy természetvédelmi terület kezelési terve

A védett érték kezelése szakmailag jól megoldott. Javasolt a védett érték megjelölése, valamint ismertető tábla elhelyezése.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok:

Tulajdonos: Magyar Állam, tulajdonosi jogának gyakorlója az FVM Miniszter, amelyet a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet útján lát el

Kezelő:

A terület a Zalaerdő Zrt. kezelésében van.

Tervezett tulajdoni viszonyok:

Az élőhely hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

Korlátozások:

Az erdőrészletben az erdészeti tevékenységet meghatározó ütemezést az erdőrészlet hosszútávú fenntartásának szem előtt tartásával kell végezni.

**11.3. Az Azáleás-völgy természetvédelmi terület ingatlanainak helyrajzi számos
jegyzéke, művelési ága, területe, tulajdonosa**

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhelyi értékszám (aranyk.)	Tulajdonos
0159/15 (19 J, K, L, O, P, Q, 21 E, F, G, H, J, I erdőtervi jelű erdőrészek)	Erdő	24 ha	196,4	Magyar Állam

12. 1. A Parkerdő természetvédelmi terület természeti értékei

12.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A belvárostól északkeletre húzódó erdőterületet helyi természetvédelmi oltalom alá kell helyezni az ott lévő botanikai értékek, valamint a város szabadidős programjában szereplő rekreációs funkciója miatt. Az erdőben telepített fás állományok találhatók, melyeket részben tájidegen fajok alkotnak. Az erdőtagok között fennmaradt gyepekben az egykori Zala-rét túlélő réti vegetációja díszlik.

A nagyszámban fellelhető védett fajok élőhelyének védelme érdekében a különböző élőhelyeken eltérő módokat kell preferálni.

A Parkerdő területéből a közelmúltban jelentős részek épültek be; ezeken a multinacionális vállalatok által létesített bevásárlóközpontok épültek. Mivel a terület a város kedvelt kirándulóterülete, így a fennmaradt területen a rekreációs funkció további fenntartása, erősítése szükséges.

12.1.2. Élőhelytípusok:

A terület élőhelyeinek tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott, EU kompatibilis **Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR)** kategóriáinak megfelelően történt.

B1a Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások

Vizek, vízpartok magas, legyökerezett, tőzeget nem képező, sűrű lágyszárú növényzete a *Phragmites australis*, a *Typha latifolia* és a *T. angustifolia* fajok valamelyikének vagy keverékének dominanciájával.

Előfordulása: a Vérmalmi réten, kis területen és a szabályozott patakmederben

B5 Nem zsombékoló magassásrétek

Legalább időszakosan vízzel borított, tápanyaggal jól ellátott termőhelyen kialakuló gyepek társulások, amelyekre jellemző, hogy a növényzet növekedése révén szembetűnő felszíni egyenlőtlenségek csak kivételesen jönnek létre. A növényzet alatt tőzegképződés rendszerint nem folyik.

Előfordulása: a Vérmalmi réten, kis kiterjedésben, mozaikszerűen (381.tag, 51/3. részlet)

D34 Mocsárrétek

A vegetációs időszak jelentős részében üde (tavasszal gyakran vízállásos, de nyárra kiszáradó), nem tőzegesedő talajok szikes fajokban szegény magas fűvű réttei.

Előfordulása: a Vérmalmi réten, ahol a faranciaiperjés kaszálóval mozaikol (381.tag, 51/3. részlet)

E1 Franciaperjés rétek

Domb- és hegyvidéki völgyek, teraszok, medencék, magas árterek, tápanyagokban gazdag talajok mezofil réttei.

Előfordulása: a Vérmalmi réten, ahol domináns (381.tag, 51/3. részlet), de a tisztáson is, ahol az OB-vel mozaikkomplexet alkot (381.tag, 53/2. részlet)

OA Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek

Jellegtelen, degradált vizes vagy kiszáradó vizes élőhelyek, amelyek a természetközeli élőhelyi kategóriákba nem sorolhatók be, és fűszárú növényzetet nem vagy alig tartalmaznak. Ide tartoznak pl. a kiszáradt, elgyomosodott vagy másodlagos, regenerálódó magassásosok, a jellegtelen nádasok, a változó vízszintű vagy időnként kiszáradó holt medrekben, folyómedrekben és kubikgödrökben található jellegtelen mocsári közösségek, az ártéri és mocsári ruderalis és félruderalis növényzet nedvesebb típusai és a belvizes szántók másodlagos mocsarai, nádasai is.

Előfordulása: a Vérmalmi réten, kis kiterjedésben, mozaikszerűen (381.tag, 51/3. részlet)

OB Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok

Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok, amelyek a természetközeli élőhelyi kategóriákba nem sorolhatók be.

Előfordulása: a Vérmalmi réten, kis kiterjedésben, mozaikszerűen (381.tag, 51/3. részlet)

RB Puhafás pionír és jellegtelen erdők

Olyan puhafájú őshonos fajok uralta, erdei lágyszárúakban többnyire szegényes erdők gyűjtőcsoportja, amelyek más csoportba [J-L-ig] nem sorolhatók be biztosan. Mocsaras területek, lecsapolt lápok, korábbi erdős területeken kialakított gyepek, szántók felhagyása után, azok spontán erdősődésével alakulnak ki, de lehetnek – rendszerint hasonló területekre – telepített faállományok is.

Előfordulása: a 381/3, és 4. tagban, nyír (*Betula pendula*) állományok

RC Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők

Olyan kemény fájú őshonos fajok uralta, többnyire elegyetlen, erdei lágyszárúakban szegényes erdők gyűjtőcsoportja, amelyek más csoportba [J-L-ig] nem sorolhatók be biztosan. Rendszerint szántókra, gyepekre telepített, vagy erdők helyén kialakított faállományok, kivételesen gyepeken, felhagyott szántókon spontán kialakult vagy bizonytalan származású erdők. Leggyakoribb fafajaik a cser- és kocsányos tölgy, a magas és magyar kőris.

Előfordulása: a Parkerdő telepített kocsányostölgyesei (KST) sorolhatók ide. (381/2 és 9. tag)

S4 Erdei- és feketefenyvesek

Erdeifenyővel vagy feketefenyővel létesített többnyire elegyetlen, cserjeszint nélküli, száraz és laza talajokon álló, idősebb korban általában kiritkuló, ültetvényszerű állományok. A gyepszint a korábbi vegetáció maradványait őrizheti. A fenyők összesített elegyaránya 75% feletti.

Előfordulása: a Parkerdőbe telepített erdeifenyvesek (EF) sorolhatók ide. (381/20. tag)

S5 Egyéb tájidegen fenyvesek

Lucfenyővel, jegenyefenyővel, vörösfenyővel, duglászfenyővel vagy simafenyővel létesített többnyire elegyetlen, cserjeszint nélküli, üde termőhelyeken álló, ültetvényszerű állományok.

Előfordulása: a Parkerdőbe telepített luc- és egyéb fenyvesek (LF, F) sorolhatók ide. (381/3, 7, 17, 18, 19, 21.. tag)

12.1.3. Védett növényfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Téli zsurló (<i>Equisetum hyemale</i>)	300	5 000
Szálkás pajzsika (<i>Dryopteris carthusiana</i>)	20	5 000
Dárdás vesepáfrány (<i>Polystichum lonchitis</i>)	10	10 000
Szártalan kankalin (<i>Primula vulgaris</i>)	50	5 000
Kockás liliom (<i>Fritillaria meleagris</i>)	5000	50 000
Kárpáti sáfrány (<i>Crocus heuffelianus</i>)	500	10 000
Széleslevelű nőszőfű (<i>Epipactis hellborine</i>)	50	5 000
Norden nőszőfű (<i>Epipactis nordeniorum</i>)	20	50 000

12.1.4. Védett állatfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld.
Nappali pávaszem (<i>Inachis io</i>)		5 000
Atalanta lepke (<i>Vanessa atalanta</i>)		5 000
Mogyorós pele (<i>Musccardinus avellanarius</i>)		50 000
Európai mókusz (<i>Sciurus vulgaris</i>)		25 000
Menyét (<i>Mustela nivalis</i>)		25 000
Zöld levelibéka (<i>Hyla arborea</i>)		10 000
Erdei béka (<i>Rana dalmatina</i>)		10 000
Pettyes göte (<i>Triturus vulgaris</i> (<i>Lissotriton vulgaris</i>))		10 000
Közép fakopáncs (<i>Dendrocopos medius</i>)	3-4 pár	50 000
Fekete harkály (<i>Dryocopos martius</i>)	2-3 pár	50 000
Hamvas küllő (<i>Picus canus</i>)	2-3 pár	50 000
Énekes rigó (<i>Turdus philomelos</i>)		25 000
Feketerigó (<i>Turdus merula</i>)		25 000
Barátposzáta (<i>Sylvia atricapilla</i>)		25 000
Kis poszáta (<i>Sylvia curruca</i>)	1-2 pár	25 000
Énekes nádiposzáta (<i>Acrocephalus palustris</i>)	1-2 pár	25 000
Csilpcsalpfüzike (<i>Phylloscopus collybita</i>)	3-5 pár	25 000
Sisegő füziké (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)	3-5 pár	25 000
Szürke légykapó (<i>Muscicapa striata</i>)		50 000
Sárgafejű királyka (<i>Regulus regulus</i>)	3-5 pár	25 000
Búbos cinege (<i>Parus cristatus</i>)	3-5 pár	25 000
Fenyvescinege (<i>Parus ater</i>)	2-3 pár	25 000
Barátcinege (<i>Parus palustris</i>)		25 000
Kékcinege (<i>Parus caeruleus</i>)		25 000
Szécinege (<i>Parus major</i>)		25 000
Csuszka (<i>Sitta europea</i>)		25 000
Őszapó (<i>Aegithalos caudatus</i>)		25 000
Rövidkarmú fakusz (<i>Certhia brachydactyla</i>)	5-10 pár	25 000
Sárgarigó (<i>Oriolus oriolus</i>)	3-5 pár	25 000
Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)		25 000
Zöldike (<i>Carduelis chloris</i>)		25 000
Tengelic (<i>Carduelis carduelis</i>)		25 000
Citromsármány (<i>Emberiza citrinella</i>)	3-5 pár	25 000
Örvös légykapó (<i>Ficedula albicollis</i>)	1-3 pár	25 000
Karvaly (<i>Accipiter nisus</i>)	1pár	50 000
Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)	2-3 pár	25 000
Vadgerle (<i>Streptopelia turtur</i>)	3-5 pár	50 000
Nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>)		25 000

Nyaktekercs (<i>Jynx torquilla</i>)	3-5 pár	50 000
Kis fakopáncs (<i>Dendrocopos minor</i> (<i>Dryobates minor</i>))	2-4 pár	50 000
Barázdabillegető (<i>Motacilla alba</i>)	1-2 pár	25 000
Vörösbegy (<i>Erithacus rubecula</i>)		25 000
Fülemüle (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	5 -10 pár	25 000
Ökörszem (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	3-5 pár	25 000

<http://www.provertes.hu/index.php/termeszeti-ertekek-es-vedelmuk/helyi-vedett-teruletek-magyarorszag/314-zala-megye-helyi-jelentosegu-termeszetvedelmi-teruletei>

12.2. A Parkerdő természetvédelmi terület kezelési terve

A területen található természeti értékek hosszútávú fennmaradása megfelelő kezelési tervvel biztosítható, amelynek fő feladatai:

- erdők természetközeli, ökológiai szemléletű erdészeti kezelése, hosszabb távon a tájidegen fajok őshonos fajokra cserélésre
- természetes gyepek (tisztás, Vérmalmi rét) fenntartó kezelése: évi 2 x kaszálás, gyomtalanítás, borkorítás
- zavart, gyomos területek kezelése (kaszálás, fásítás, egyéb)
- tájidegen növényfajok spontán terjeszkedésének visszaszorítása (akác, aranyvessző, amerikai kőris)
- illegális szemétkerakók megszüntetése
- a lakosság rekreációs igényeinek kielégítése

Kezelés

A Parkerdő kezelésének vonatkozásában három jól elkülönülő élőhelytípus/területhasználat kezelését kell szabályozni.

- Rekreáció helyszínei: játszótér, gyalogos sétautak.

Itt a város lakosságának pihenő, sport- és egyéb mozgásigényét kell kielégíteni. A murvaterítésű gyalogutak az egész területet feltárják, részben gépjárművel is használhatók. A Balatoni úton a felüljáró keleti oldalán lévő körforgalomból északra induló belső út mellett található a játszótér. Ennek funkcióját továbbra is fenn kell tartani, itt **a természetvédelmi kezelés, korlátozás nem szükséges, a gyepek kezelése és a facsoportok, erdőfoltok alakítása az esztétikai követelmények szerint történjen**. Kivétel ez alól a kárpáti sáfrány termőhelye a tisztástól délre induló sétaút két oldalán.

- Gyepek: Vérmalmi-rét, tisztás.

A Vérmalmi-rét az egykori Zala-menti ártér fennmaradt hírmondója, melyet a szomszédos Alsó-Zala-völgy Natura 2000 területen ismert természeti állapotok jellemeznek. Az egykori legelőn domináns a franciaperjés kaszáló (*Pastinaco-Arrhenatheretum*), de mocsárrét (*Agrostio-Deschampsietum caespitosae*, *Agrostio -Phalaroidetum*) és nem zsombékoló magassásos (*Caricetum ripariae*, *C. gracilis*) is található.

Kezelés: a hagyományos rétművelési mód, azaz évenként 2 – 3 x-i kaszálás. Első kaszálás időpontja június eleje, a második augusztus.

A 381. tag, 53/2. részleten lévő tisztás kezelése is hasonló, bár itt a sport- és egyéb szabadidős tevékenység funkcióból adódóan **a június eleji kaszálást követően többszöri kaszálás is elfogadható**.

- Erdők:

Az erdők kezelésével kapcsolatos alapelvek az erdők élőhelytípusainak megfelelően változnak. Az itt javasolt kezeléseket az Állami Erdészeti Szolgálat Zöldövezeti tervező Iroda által 2006-ban készített fejlesztési tervvel összhangban kell megvalósítani.

Az Á-NÉR **RB** - puhafás pionír és jellegtelen erdők – kategóriába a 381/3-4. tagokat soroltuk, melyek nagyjából ligetes nyíresek és bokrosok. Itt a bokrosok, nyíresek alatt márciusban a kárpáti sáfrány és a kockásliliom nyílik, júniustól szeptemberig a nőszőfüvek virágoznak. E fajok védelmében a területen való **kaszálást be kell szüntetni, ill. azt az őszi időszakban kell elvégezni**. Az utóbbi években ugyanis a nyírek alatt a borostyánból kinőtt orchideákat több ízben is nyíláskor lekasztották.

Az **S4, S5** kategóriákba tartozó fenyvesekben megtelepedett harasztok és nőszőfűk védelme érdekében a száradó állományokat, ill. tervezett **fafajcserét fokozatosan kell végrehajtani**, hogy mindig maradjon árnyékolt terület, ill. időse példány.

Az **RC** jelű, keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdőkben jelenleg védendő érték csak elvétve található. Hosszú távon ezeket a homogén állományokat is vegyeskorú és fajösszetételű erdőkké kell átalakítani, a fejlesztési terv útmutatása alapján.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok:

A védetté nyilvánított terület önkormányzati tulajdonban van.

Kezelő:

A terület Zalaegerszeg Város Önkormányzata kezelésében van.

Tervezett tulajdoni viszonyok:

Az élőhely hosszútávú fennmaradása szempontjából kívánatos lenne az Parkerdő egész területének városi (önkormányzati) tulajdonba kerülése és védetté nyilvánítása.

12.3 A Parkerdő természetvédelmi terület ingatlanainak helyrajzi számos jegyzéke

Sor-szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m ²)	Tulajdonos/kezelő	Megjegyzés
1.	2736/17	Erdő	9918	Zalaegerszeg Város Önkormányzata	
2.	2740/3	Erdő	183050	Zalaegerszeg Város Önkormányzata	+ gyep/kaszáló
3.	2746/12	Erdő	222414	Zalaegerszeg Város Önkormányzata	+ tisztás, gyep
4.	2746/13	Erdő	109779	Zalaegerszeg Város Önkormányzata	

13.1. A Pálosfai-patak természetvédelmi terület természeti értékei

13.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A terület a város déli határában folyó Pálosfai-patak jobb oldalán értékes vizes élőhelylánc található. A forrás által táplált lápi magaskórós, magassásostól a mocsárrétig, kaszálórétig több társulás is megtalálható. Az erdőket a fűzések, égeresek képviselik. A területen védett növényfajok élnek, melyek továbbélése és az élőhelyek fennmaradása érdekében művelési korlátozásokat kell eszközölni. A terület az elhanyagoltság miatt helyenként gyomosodik, s bele is szántottak.

13.1.2. Élőhelytípusok:

A terület élőhelyeinek tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott, EU kompatibilis **Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR)** kategóriáinak megfelelően történt.

B5 Nem zsombékoló magassásrétek

Legalább időszakosan vízzel borított, tápanyaggal jól ellátott termőhelyen kialakuló gyepek társulások, amelyekre jellemző, hogy a növényzet növekedése révén szembetűnő felszíni egyenlőtlenségek csak kivételesen jönnek létre. A növényzet alatt tőzegképződés rendszerint nem folyik.

D34 Mocsárrétek

A vegetációs időszak jelentős részében üde (tavasszal gyakran vízállásos, de nyárra kiszáradó), nem tőzegesedő talajok szikes fajokban szegény magas fűvű rétjei.

D6 Ártéri és mocsári magaskórósok

Hullámtéri, ártéri és mocsári élőhelyeken kialakuló, magasnövésű kétszikű fajok által dominált élőhely..

OB Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok

Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok, amelyek a természetközeli élőhelyi kategóriákba nem sorolhatók be. A jellegtelenség oka és a terület eredete igen sokféle lehet. Ide tartozik pl. az ártéri és mocsári ruderalis és félruderalis gyomnövényzet, a hullámtéri liánosok, szedreszek, a hullámtéri, gátmenti másodlagos, jellegtelen magaskórósok.

OD Lágyszárú özönfajok állományai

Lágyszárú özönfajok (pl. *Solidago*, *Aster*, *Helianthus* fajok) által uralt területek. Az özönfajok borítása nagyobb, mint 50%.

Előfordulások: a fenti növényközösségek a területen mindenütt előfordulnak, un. Társuláskomplexet alkotnak.

P2a Üde cserjések

Nedves vagy üde területek gyakran másodlagos cserjéseinek gyűjtőcsoportja.

Előfordulások: a patak völgy nyugati végén található.

J5 Égerligetek

Hegy- és dombvidékek patak völgyeiben, medencéiben kialakult mezofil-higrofil jellegű erdők, amelyek lomb szintjében általában domináns az éger.

Előfordulások: a patak völgy nyugati végén található.

13.1.3. Védett növényfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Mocsári kosbor (<i>Orchis palustris</i>)	20 tő	10 000
Hússzínű ujjaskosbor (<i>Dactylorhiza incarnata</i>)	80 tő	10 000
Széleslevelű ujjaskosbor (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	30 tő	10 000
Hibrid ujjaskosbor (<i>Dactylorhiza aschersonianum</i>)	10 tő	
Csermelyaszat (<i>Cirsium rivulare</i>)	500 tő	5 000

12.1.4. Védett állatfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld.
Pettyes göte (<i>Triturus vulgaris</i> (<i>Lissotriton vulgaris</i>))		10 000
Fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)	1 pár	50 000
Hamvas küllő (<i>Picus canus</i>)	1 pár	50 000
Csilpcsalpfüzike (<i>Phylloscopus collybita</i>)	3-4 pár	25 000
Cigányecsuk (<i>Saxicola torquatus</i>)	2-3 pár	25 000
Szürke légykapó (<i>Muscicapa striata</i>)	3-4 pár	50 000
Citromsármány (<i>Emberiza citrinella</i>)	1-2 pár	25 000
Karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	1 pár	50 000
Mezei poszáta (<i>Sylvia communis</i>)	2-3 pár	25 000
Mezei pacsirta (<i>Alauda arvensis</i>)	1 pár	25 000
Kék galamb (<i>Columba oenas</i>)	1-2 pár	50 000
Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)	1 pár	25 000
Berki tücsökmadár (<i>Locustella fluviatilis</i>)	1-2 pár	50 000
Nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>)	2-3 pár	25 000
Vörösbegy (<i>Erithacus rubecula</i>)	1-2 pár	25 000
Ökörszem (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	1 pár	25 000

<http://www.provertes.hu/index.php/termeszeti-ertekek-es-vedelmuk/helyi-vedett-teruletek-magyarorszagon/314-zala-megye-helyi-jelentosegu-termeszetvedelmi-teruletei>

13.2. A Pálosfai-patak természetvédelmi terület kezelési terve

A területen található természeti értékek hosszútávú fennmaradásához megfelelő kezelési tervet kell készíteni. A tervben az alábbi kezelések részletesen ki vannak dolgozva:

- vizes élőhelyek fenntartása
- természetes gyepek fenntartó kezelése (kaszálás, gyomtalanítás, bokorirtás, stb.)
- zavart, gyomos területek kezelése (kaszálás, fásítás, egyebek)
- tájidegen növényfajok spontán terjeszkedésének visszaszorítása (aranyvessző, japánkeserűfű)
- jelenleg szántóként művelt területek visszagyepesítése

- Gyepek:

Kezelés: a hagyományos rétművelési mód, azaz évenként 2 (– 3) x-i kaszálás. Első kaszálás időpontja június eleje, a második augusztusban.

Az aranyvesszővel (*Solidago gigantea*) fertőzött területeken szárazúzózás után kaszálással kell fenntartani a jó természeti állapotot. Az elgyomosodott magassásosokat is hasonló módon kell kezelni. A gyom jellegű nádas esetében is hasonló módon kell eljárni.

- Erdők:

A bokorfüzesek és égeresek aljnövényzetének elgyomosodása a talajvízszint csökkenésének tudható be.

- Patak:

A Pálosfai-patak a folyása mentén lakó- és egyéb humán területet, települést nem veszélyeztet. Ezért a patakot revitalizálni kell, azaz további felesleges szabályozását meg kell akadályozni, ill. azt csak oly mértékben kell folytatni, hogy a főút hídját ne veszélyeztesse.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok:

A terület magántulajdonban van.

Kezelő: Tulajdonosok

Tervezett tulajdoni viszonyok:

Az élőhely hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

13.3 A Pálosfai-patak természetvédelmi terület ingatlanainak helyrajzi számos jegyzéke

Sor-szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Tulajdonos
1	0244/a	legelő	27120	Magánszemély
2	0244/b	erdő	16910	Magánszemély
3	0240	legelő	34934	Magánszemély
4	0114/1	legelő	59072	Magánszemély
5	0232	legelő	9336	Magánszemély
6	0218	legelő	6488	Magánszemély
7	0215	legelő	11253	Magánszemély”

14.1. A Bozsoki-domb természetvédelmi terület természeti értékei

14.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A terület a város bozsoki városrészében található. A területen a művelésből felhagyott területeken kialakult másodlagos növényesedés (szukcesszió) és az értékes eredeti élőhelytöredékek komplexe jellemzi. A terület természetvédelmi értéke sokkal nagyobb a rossz termőadottságú talajon mezőgazdasági termeléssel remélhető gazdasági haszonnál.

A Bozsoki-dombot helyi védelem alá kell helyezni az ott lévő botanikai- és ornitológiai értékek miatt.

Az itt fellelhető védett, és fokozottan védett (pl. méhbangó, gyurgyalag) fajok élőhelyének védelme érdekében művelési korlátozásokat kell eszközölni.

15.1.2. Élőhelytípusok:

A terület élőhelyeinek tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott, EU kompatibilis **Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR)** kategóriáinak megfelelően történt.

D2 Kékperjés rétek

Nedves réti növénytársulások, amelyekben kékperje (*Molinia*) fajok uralkodnak. A talajvíz rendszerint nem éri el a felszínt. A talaj rendszerint erősen humuszos vagy tőzeges. Domináns lehet a *Molinia hungarica* vagy a *Molinia arundinacea*.

Előfordulása: felhagyott bánya déli részének aljzatán, valamint a domb É-i, Ny-i oldalán. Megjelenése másodlagos szukcesszió eredménye

E1 Franciaperjés rétek

Domb- és hegyvidéki völgyek, teraszok, medencék, magas árterek, tápanyagokban gazdag talajok mezofil rétfjei.

Előfordulása: a terület déli részén a felhagyott szántókon, ill. a dombon (mozaikok) található.

OA Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek

Jellegtelen, degradált vizes vagy kiszáradó vizes élőhelyek, amelyek a természetközeli élőhelyi kategóriákba nem sorolhatók be, és fásszárú növényzetet nem vagy alig tartalmaznak. Ide tartoznak pl. a kiszáradt, elgyomosodott vagy másodlagos, regenerálódó magassásosok, a jellegtelen nádasok, a változó vízszintű vagy időnként kiszáradó holt medrekben, folyómedrekben és kubikgödrökben található jellegtelen mocsári közösségek, az ártéri és mocsári ruderalis és félruderalis növényzet nedvesebb típusai és a belvizes szántók másodlagos mocsarai, nádasai is.

Előfordulása: a felhagyott bánya teraszain, oldalfalaiban jellemző

OB Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok

Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok, amelyek a természetközeli élőhelyi kategóriákba nem sorolhatók be

Előfordulása: az egész területen jellemző, évről-évre javuló természetességet mutat,

különösen a homokdombon.

RB Puhafás pionír és jellegtelen erdők

Olyan puhafájú őshonos fajok uralta, erdei lágyszárúakban többnyire szegényes erdők gyűjtőcsoportja, amelyek más csoportba [J-L-ig] nem sorolhatók be biztosan. Mocsaras területek, lecsapolt lápok, korábbi erdős területeken kialakított gyepek, szántók felhagyása után, azok spontán erdősödésével alakulnak ki, de lehetnek – rendszerint hasonló területekre – telepített faállományok is.

Előfordulása: a felhagyott bánya teraszain, oldalfalaiban jellemző

14.1.3. Védett növényfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Konkoly (<i>Agrostemma githago</i>)	60 tő	5 000.-
Mocsári nőszőfű (<i>Epipactis palustris</i>)	1000 tő	10 000.-
Őszi füzértékercs (<i>Spiranthes spiralis</i>)	25 tő	10 000.-
Szúnyoglábú bibircsvirág (<i>Gymnadenia conopsea</i>)	300 tő	10 000.-
Agárkosbor (<i>Orchis morio</i>)	100 tő	10 000.-
Tarkakosbor (<i>Orchis tridentata</i>)	10 tő	10 000.-
Bíboros kosbor (<i>Orchis purpurea</i>)	20 tő	10 000.-
Vitézkosbor (<i>Orchis militaris</i>)	300 tő	10 000.-
Hússzínű ujjaskosbor (<i>Dactylorhiza incarnata</i>)	50 tő	10 000.-
Békaöntő (<i>Listera ovata</i>)	100 tő	10 000.-
Téli zsurló (<i>Equisetum hyemale</i>)	500 tő	5 000.-
Méhbangó (<i>Ophrys apifera</i>)	20 tő	250 000

14.1.5 Fokozottan védett állatfaj

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	15 pár	100 000.-
Mezei pacsirta (<i>A. arvensis</i>)	2-3 pár	25 000
Cigánycsuk (<i>Saxicola torquata</i>)		25 000
Mezei poszáta (<i>Sylvia communis</i>)		25 000
Barátposzáta (<i>Sylvia atricapilla</i>)		25 000
Karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	1 pár	50 000
Sárgarigó (<i>Oriolus oriolus</i>)	1-2 pár	25 000
Citromsármány (<i>Emberiza citrinella</i>)		25 000
Sordély (<i>Miliaria calandra</i>)	1-2 pár	25 000
Töviszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	1-2 pár	25 000
Imádkozósáska (<i>Mantis religiosa</i>)	20 egyed	5 000
Fecskefarkú lepke (<i>Papilio machaon</i>)	15 egyed	10 000
Nappali pávaszem (<i>Inachis io</i>)		5 000

14.2. A Bozsoki-domb természetvédelmi terület kezelési terve

A területen található természeti értékek hosszútávú fennmaradása megfelelő kezelési tervvel biztosítható, amelynek fő előírásai:

- Természetes gyepek fenntartó kezelése: évi 1 x kaszálás, gyomtalanítás, bokorirtás
- zavart, gyomos területek kezelése (kaszálás, egyéb)

- tájidegen növényfajok spontán terjeszkedésének visszaszorítása (akác, aranyvessző, japánkeserűfű)
- illegális szemétlerakók megszüntetése

Kezelés:

A Bozsoki-domb kezelésének vonatkozásában három jól elkülönülő élőhelytípus/területhasználat kezelését kell szabályozni.

- bányaterület:

Itt a bányaművelés után fennmaradt terület rekultivációját-rehabilitációját kell elvégezni. Az illegális szemétlerakót meg kell szüntetni, a hulladékot el kell szállítani.

A nádist meg kell szüntetni, így a nyílt nedves homokfelszín alkalmas lesz a növényfajok megtelepedésére. A tájidegen fajokat (akác, japánkeserűfű) el kell távolítani, a honos fa- és cserjefajokat ritkítani kell, de a gyurgyalagok részére a beszállóágakat tartó fákat mindenképp meg kell tartani.

Nagy veszélyt jelent az itteni növény- és állatvilágra a területen az utóbbi években rendszeressé vált **crossmotorozás**. **Ezt a gyakorlatot meg kell szüntetni.**

Az özöngyom és gyomnövények foltjait (aranyvessző, nádtippa) **kaszálással kell visszaszorítani.**

- kaszálók:

A terület déli részén másodlagos franciaperjés (*Pastinaco-Arrhenatherethum*), művelt **kaszáló** található, ennek fenntartó **kezelése**: a **hagyományos rétművelési mód, azaz évenként 2 – 3 x-i kaszálás**. Első kaszálás időpontja június eleje, a második augusztusban.

- másodlagos gyepek:

A terület nagy részét természetközeli és gyomos gyepek borítják. Ezeken több évtizede semmilyen kezelés nem történt, így ma már nem lehet megállapítani, hogy a tulajdoni lap szerinti művelési ágak szerinti volt-e a korábbi területhasználat. A 15 éves rendszeres megfigyelés alapján megállapítható, hogy az egykor gyomos területen mára a gyepek egyre jobban természetközelié válik. Ezeknek a gyepeknek a **fenntartó, javító kezelése évi 1 x-i kaszálás, nyárutón szükséges** (július –augusztus fordulóján), a védett orchideák termésérését követően.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok:

A terület többségében magánszemélyek, részben önkormányzati tulajdonban van.

Kezelő: A terület jelentős részén több évtized óta nem történt semmilyen kezelés, mezőgazdasági munkavégzés. A homokbányában sincs kitermelés.

Tervezett tulajdoni viszonyok:

Az élőhely hosszútávú fennmaradása szempontjából kívánatos lenne az egész terület városi (önkormányzati) tulajdonba kerülése

14.3. A Bozsoki-domb természetvédelmi terület ingatlanainak helyrajzi számos jegyzéke

Sor -	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Tulajdonos/kezelő
----------	-------------------	-------------	-----------------	-------------------

szá m				
1	01049/11	Szántó	606	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
2	01049/12	Szántó	409	magánszemély
3	01049/13	Szántó	418	magánszemély
4	01049/14	Szántó	8978	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
5	01049/15	Kivett anyagbánya	1731	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
6	01049/16	Kivett anyagbánya	2622	Magánszemély
7	01049/17	Kivett anyagbánya	2731	Magánszemély
8	01049/18	Kivett anyagbánya	783	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
9	01049/19	Kivett anyagbánya	727	magánszemély
10	01049/20	Kivett anyagbánya	810	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
11	01049/21	Gyep	395	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
12	01049/22	Gyep	1204	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
13	01049/23	Kivett anyagbánya	1471	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
14	01049/24a	Szántó	9124	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
15	01049/24b	Kivett anyagbánya	10048	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
16	01049/25	Szántó	13768	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
17	01049/27	Szántó	4761	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
18	01049/29	Szántó	2726	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.
19	01049/84	Szántó	811	magánszemély
20	01049/85	Szántó	801	magánszemély
21	01049/94	Szántó	846	magánszemély
22	01049/95	Szántó	845	Magánszemély
23	01049/96	Szántó	845	Magánszemély
24	01049/97	Szántó	845	Magánszemély
25	01049/98	Szántó	844	Magánszemély
26	01049/99	Szántó	840	Magánszemély
27	01049/100	Szántó	832	Magánszemély
28	01049/101	Szántó	833	Magánszemély
29	01049/102	Szántó	831	Magánszemély
30	01049/103	Szántó	830	Magánszemély
31	01049/104	Szántó	832	Magánszemély
32	01049/105	Szántó	831	Magánszemély
33	01049/106	Szántó	833	Magánszemély
34	01049/107	Szántó	832	Magánszemély
35	01049/108	Szántó	835	Nemzeti Földalapkezelő Szervezet
36	01049/109	Szántó	841	Magánszemély
37	01049/110	Szántó	844	Magánszemély
38	01049/111	Szántó	845	Magánszemély
39	01049/112	Szántó	843	Magánszemély
40	01049/113	Szántó	843	Magánszemély
41	01049/114	Szántó	844	Magánszemély
42	01049/116	Kivett anyagbánya	2668	magánszemély
43	01049/122	Szántó	899	Magánszemély
44	01049/123	Szántó	894	Magánszemély
45	01049/124	Szántó	2535	Magánszemély
46	01049/125	Szántó	2536	magánszemély
47	01049/126	Szántó	2535	Magánszemély”

15.1. A Bozsoki és Szabadság u. K-i oldalán lévő gömbkőris fasor természeti értékei

15.1.1. A fasor rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A fasor a város bozsoki városrészében a Bozsoki és Szabadság u. K-i oldalán található. 700 m hosszú 15 éves Fraximus ornus „Mecsek” gömbkőris fasort a városi főkertész irányításával a lakók ültették.

A védelem célja: a fasor esztétikai állapotának és a településrész egységes utcaképének megőrzése.

15.1.2. Növénytársulások :

A terület, - mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

S7M Facsoportok, erdősávok, fasorok

CORINE: 84.1, 84.3

Urbánus környezetben védelmi, esztétikai céllal létesített kis kiterjedésű, többnyire vonalas jellegű facsoportok

15.1.3. Védett növényfajok

(A védelem helyi jelentőségű, a faj országosan törvénybe nem védett.)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Fraximus ornus „Mecsek” gömbkőris	88 tő	-

15.2. A Bozsoki és Szabadság u. K-i oldalán lévő gömbkőris fasor kezelési terve

- Az esetlegesen elszáradt, beteg, tőkorhadtt fák ki kell vágni.
- Az esetlegesen elszáradt ágakat évente, a lombfakadás előtt el kell távolítani.
- A kivágásra kerülő fák azonnal pótolni kell.
- Aszályos időszakban a fák öntözéséről gondoskodni kell.
- Javasolt a fasor védettséget jelölő táblák elhelyezését.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok:

A terület önkormányzati tulajdonban van.

Kezelő: Önkormányzat

Tervezett tulajdoni viszonyok:

A védett fasor hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

15.3. A Bozsoki és Szabadság u. K-i oldalán lévő gömbkőrös ingatlanainak helyrajzi számos jegyzéke

Sor - szá m	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Tulajdonos/kezelő
1	5530/2	fasor	3605	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.

16.1. Az Andráshida utca 33/A. szám alatti, 7288/13 hrsz-ú ingatlanon lévő park természeti értékei

16.1.1. A park rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A Kis-Szo-San lakópark előtti park a régi állami gazdaság arborétuma volt, amelyen 50-60 éves fák találhatók és összefüggő zöldfelületet biztosít a városrészben

A védelem célja: a park esztétikai állapotának és az összefüggő zöldterületnek a megőrzése.

16.1.2. Növénytakarsulások :

A terület, - mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

S7M Facsoportok, erdősávok, fasorok

CORINE: 84.1, 84.3

Urbánus környezetben védelmi, esztétikai céllal létesített kis kiterjedésű, többnyire vonalas jellegű facsoportok

16.1.3. Védett növényfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Közönséges tiszafa vagy tiszafenyő (<i>Taxus baccata</i>)	7 tő	-

16.1.4. Védett állatfajok

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld.
Énekes rigó (<i>Turdus philomelos</i>)	1 pár	25 000
Feketerigó (<i>Turdus merula</i>)	2 pár	25 000
Barátposzáta (<i>Sylvia atricapilla</i>)	1 pár	25 000
Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)	1-2 pár	25 000
Zöldike (<i>Carduelis chloris</i>)	1-2 pár	25 000

16.2. Az Andráshida utca 33/A. szám alatti, 7288/13 hrsz-ú ingatlanon lévő park kezelési terve

- Az elszáradt, beteg, tőkorhadt fákat ki kell vágni és őshonos fafajtákkal (hegyi juhar, kocsányos-, kocsánytalan tölgy, vadalma, vadkörte, madárcseresznye, magas kőris, virágos kőris, korai juhar, magyar kőris, gyertyán) pótolni.
- Az elszáradt ágakat évente, a lombfakadás előtt el kell távolítani.
- Folyamatos kaszálás szükséges, évente min. 3 alkalommal.

- Javasolt a park védettséget jelölő táblák elhelyezését.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok:

A terület magántulajdonban van, tulajdonos: Kis-Szo-San Kft.

Kezelő: tulajdonos

Tervezett tulajdoni viszonyok:

A védett park hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő is biztosíthatja.

16.3. Az Andráshida utca 33/A. szám alatti, 7288/13 hrsz-ú ingatlan helyrajzi számos jegyzéke

Sor - szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m ²)	Tulajdonos/kezelő
1	7288/13	díszkert	12071	Kis-Szo-San Kft.

17.1. A Batthyányi u. 2. sz. alatti Göcseji Múzeum előtt álló juharlevelű platánfa természeti értéke

17.1.1. A faegyed rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A juharlevelű platán a Batthyányi u. 2. szám alatti Göcseji Múzeum K-i homlokzatának tengelyében helyezkedik el. Szabadállású fa, becsült kora 120-130 év.

A védelem célja: az idős juharlevelű platán hosszútávú védelme, mely idős korával jelentős botanikai és esztétikai értéket képvisel.

17.1.2. Növénytársulások :

A terület, - mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

S7M Facsoportok, erdősávok, fasorok

CORINE: 84.1, 84.3

Urbánus környezetben védelmi, esztétikai céllal létesített kis kiterjedésű, többnyire vonalas jellegű facsoportok.

17.1.3. Védett növényfajok

(A védelem helyi jelentőségű, a faj országosan törvénybe nem védett.)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Platanus acerifolium juharlevelű platán	1 tő	-

17.2. A Batthyányi u. 2. sz. alatti Göcseji Múzeum előtt álló juharlevelű platánfa egyedi természeti érték kezelési terve

- d) Korábban a támasztógyökereket borító aszfaltréteget eltávolították, térburkolatot alakítottak ki a törész körül szabad talajfelülettel, melynek folyamatos karbantartása szükséges.
- e) Az elszáradt ágak eltávolításáról folyamatosan gondoskodni kell.
- f) Javasolt a faegyed véletlenséget jelölő tábla elhelyezése.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok:

A terület önkormányzati tulajdonban van.

Kezelő: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Tervezett tulajdoni viszonyok:

A védett fa hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

17.3. A Batthyányi u. 2. sz. alatti Göcseji Múzeum előtt álló juharlevelű platánfa ingatlanjának helyrajzi számos jegyzéke

Sor - szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Tulajdonos/kezelő
1	3622	kivett múzeum	Terület nélkül védett	Zalaegerszeg M.J. Város Önkorm.

18. 1. Baross liget természetvédelmi terület természeti értékei

18.1.1. A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A Baross liget a Zrínyi M. utca, Hunyadi u., és a Kosztolányi D. utcák által határolt park. A védelem célja: a park területének növény- és állatvilágának védelme, kiváltképp az itt található idős, hatalmas fák védelme, melyek a vegetációs időszakban jelentős esztétikai értéket képviselnek.

18.1.2. Növénytársulások:

A terület – mint élőhely - tipizálása az Európai Unió Habitat Direktívájában megfogalmazottak alapján, a hazai viszonyokra kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszer (Á-NÉR) kategóriáinak megfelelően, miáltal a területjellemzés EU kompatibilissé válik.

S7M Facsoportok, erdősávok, fasorok

CORINE: 84.1, 84.3

Urbánus környezetben védelmi, esztétikai céllal létesített kis kiterjedésű, többnyire vonalas jellegű facsoportok

P6M Kastélyparkok és arborétumok az egykori vegetáció nyomaival

CORINE: 85.1

Urbánus környezetben parkok, arborétumok az egykori –általában ligeterdei, réti-vegetáció maradványaival, regenerálódásával.

18.1.3. Védett növényfajok

(A védelem helyi jelentőségű, a fajok országosan törvényben nem védettek)

Név	Állomány	Természetvédelmi érték Ft/pld
Platánlevelű juhar	2 tő	-
Juharlevelű platán (<i>Platanus x hybrida</i>)	5 tő	-

18.2. Baross liget természetvédelmi terület kezelési terve

- A beteg, elöregedett fák kivágása szükséges.
- A park felújítására kertészeti tervet kell készíteni.
- A fokozottan védett, értékesebb fajok javára az azokat veszélyeztető fákat el kell távolítani.
- A liget közepén lévő platánfa tőkorhadását védőkezelní kell. Esetleges megtámasztását meg kell fontolni és meg kell terveztetni.
- A letört, levágott ághelyeket védőkezelní kell.
- Javasolt a védett érték táblával való megjelölése.

A fák egyenkénti leírását és részletes kezelési tervét a közgyűlés által elfogadott kezelési terv tartalmazza.

Jelenlegi tulajdoni viszonyok: A terület önkormányzati tulajdonban van.

Kezelő: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Tervezett tulajdoni viszonyok:

A védett fák hosszútávú fennmaradását a jelenlegi kezelő biztosíthatja.

18. 3. Baross liget természetvédelmi terület ingatlanának helyrajzi száma, művelési ága, területe, tulajdonosa

Sor-szám	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m2)	Termőhelyi értékszám (aranyk.)	Tulajdonos
1.	1553/1	Park	1 ha 0325 m ²	-	Zalaegerszeg MJV. Önkormányzat